

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Helena Wiberg
Utredare

TJÄNSTESKRIVELSE

2020-07-13

1 (4)

Diarienummer

2020/ÄON 0073 001

Äldre- och omsorgsnämnden

Svar på motion om djur i äldreomsorgen

Äldre- och omsorgsnämnden

John Henriksson
Förvaltningschef

Beskrivning av ärendet

Centerpartisterna Anna Steele, Ulrica Riis-Pedersen och Johanna Björkstén har lämnat in en motion till kommunfullmäktige där de yrkar att kommunen ska utreda frågan om djur på äldreboenden, där även de boenden som inte är kommunalt drivna ska inkluderas.

Motionärerna poängterar att det finns forskning som visar att interaktion med och omvårdnad av djur gör att människor känner sig mer behövda och mindre ensamma under alla skeenden i livet. Därför vill motionärerna att det ska vara möjligt att ta med sitt djur vid inflyttning i äldreboende, alternativt att boendet har egna djur som katt, höns eller besök av vårdhund.

Motionen har remitterats till äldre- och omsorgsnämnden för förslag till beslut. Nämndens förslag till beslut behandlas av kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige är sista beslutande instans och därmed den som bifaller, avslår eller besvarar motionen.

Äldre- och omsorgsförvaltningen har hämtat in synpunkter från det kommunala pensionärsrådet i sitt svar.

Djur inom äldreomsorgen i Tyresö kommun

Inom Tyresö kommuns äldreomsorg finns i dagsläget fyra vård- och omsorgsboenden. Villa Basilika, Krusmyntan och Trollängen drivs i privat regi och Björkbacken drivs i kommunal regi. I samband med att Björkbackens vård- och omsorgsboende renoveras öppnar ett nytt vård- och omsorgsboende i privat regi, Fornudden.

Villa Basilika har en tydligt djurvänlig profil. Utöver att de boende får ta med sina egna hundar är hundar välkomna på besök, och en vårdhund jobbar regelbundet på boendet tillsammans med sin förare. Krusmyntan har ingen uttalat djurvänlig profil, men boende har haft möjlighet att flytta in med hund under särskilda omständigheter.

Det nya boendet Villa Fornudden har i dagsläget inte djurinriktning, utan inriktar sig på välfärdsteknik. Boendet ser däremot gärna att det finns medarbetare med hundar som efter utbildning kan bidra i verksamheten. I dagsläget är det inte möjligt att flytta in med djur, men boendet ser en möjlighet att undersöka frågan vidare efter att de boende som ska flytta dit kommit på plats. Björkbackens vård- och omsorgsboende möjliggör i dagsläget inte boende att flytta in med djur och använder inte djur i omsorgen av de boende.

Synpunkter från det kommunala pensionärsrådet

Det kommunala pensionärsrådet ser överlag positivt på att använda djur inom omsorgen av äldre. Samtidigt ser rådet att frågan kan vara komplicerad, då det finns flera olika regelverk som behöver tillämpas vid förekomst av djur inom äldreomsorgen. Rådet ser att faktorer som allergier och ansvar för djurskötsel kan hindra vård- och omsorgsboenden från att bedriva verksamhet som inkluderar djur. Rådet betonar särskilt vikten av ansvar för djurskydd för att tillgodose djurens behov.

Flera av kommunens vård- och omsorgsboenden drivs i privat regi. Om samtliga boenden ska använda djur i omsorgen kan det innebära ökade

kostnader för utförarna, om inte kommunen har möjlighet att främja sådan verksamhet genom någon form av stimulansbidrag.

Underlag från förvaltningen

Det är angeläget att djur inom vård och omsorg används under kontrollerade former och att verksamheter följer de regelverk som finns. Det finns omfattande regelverk som ska tillämpas vid verksamhet som inkluderar djur i omsorgen. Det rör sig bland annat om patientsäkerhet, djurskydd, miljö- och smittskydd, vårdhygien och arbetsmiljö. Ansvarig chef fattar beslut om förekomst av vårdhund inom sitt verksamhetsområde.¹

Djur kan användas i vård- och omsorgsarbete på flera sätt, med olika krav ställda på verksamheten. Verksamhetsansvarig ska beakta kvalitets- och säkerhetsaspekter, och all personal ska ha en vårdhygienisk kompetens. Lokaler, utrustning, organisering och planering av verksamheten ska utformas så att risken för infektioner och smittspridning förebyggs. Djur får inte visas exempelvis i enhetens kök.

Det finns vissa risker att ta hänsyn till när det gäller djur i vård och omsorg, till exempel allergi och överkänslighet, smittspridning och hundrädsla. Vidare behöver säkerhetsaspekter beaktas för enskilda boende, personal och besökare i verksamheten. Varje vård- och omsorgssituation kräver en individuell riskanalys och riskhantering. Särskilda kvalitets- och säkerhetsaspekter ska beaktas utifrån djurens perspektiv, bland annat när det gäller den fysiska plats där djuren vistas. Ansvaret för kostnader som rör djurets hälsa, som mat och veterinärbesök, måste vara tydligt. Många av kommunens vård- och omsorgsplatser har demensinriktning, vilket i vissa fall kräva individuella bedömningar eller åtgärder kring djurhållningen.

Förvaltningen ser att djur kan bidra till positiva effekter inom vård och omsorg av äldre. Samtidigt ser förvaltningen flera svårigheter som kan uppstå om nämnden beslutar att samtliga vård- och omsorgsboenden i kommunen ska

---

¹ Svensk förening för vårdhygien (SFVH), 2019: Djur i vården: *Vårdhygieniska rekommendationer avseende djur inom vård- och omsorgsverksamhet*

använda djur inom äldreomsorgen, om inte frågan utreds vidare. Det är inte möjligt att ställa krav på upphandlade verksamheter i efterhand.

Förvaltningen ser en större möjlighet att uppmuntra och inspirera verksamheter att använda djur i sin vård och omsorg om äldre, exempelvis genom att lyfta goda exempel på branschdialog. I dagsläget har ett av fem boenden en tydligt djurvänlig profil och en annan utförare har låtit boende flytta in med hund under särskilda omständigheter. Förvaltningen ser också att det finns goda möjligheter för privata utförare av äldreomsorg att profilera sig med en uttalat djurvänlig inriktning.

Medskick från förvaltningen

I dagsläget har ett av fem boenden en tydligt djurvänlig profil. Ansvarig chef fattar beslut om förekomst av vårdhund inom sitt verksamhetsområde. Det finns vidare goda möjligheter för aktörer att profilera sig med en djurvänlig inriktning. Förvaltningen bedömer att en mer omfattande utredning krävs om nämnden avser att besluta att samtliga vård- och omsorgsboenden i kommunen ska använda djur inom äldreomsorgen.

Förvaltningen överlämnar sitt underlag till nämnden inför förslag till beslut.

